

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของสตรีในการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน
ในพื้นที่เมืองหงสาแขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
Factors Effecting Attitude on Traditional Woven Fabrics of
Farmers in Hongsa District, Xayabouly Province,
the Lao People's Democratic Republic

กิดสหนา จันทะคุน¹, พุฒิสรรค์ เครือคำ², นครเศ รังควัด³ และ สายสกุล ฟองมูล⁴
Kitsana Chanthakoun¹, Phutthisun Kruekum², Nakarate Rungkawat³ and
Saisakul Fongmul⁴

Received: 16 January 2024; Revised: 11 March 2024; Accepted: 11 May 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติของสตรีในพื้นที่เมืองหงสา แขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของสตรีในการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในเขตพื้นที่ เมืองหงสา แขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ จากตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหงสา แขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 184 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับทัศนคติของสตรีในพื้นที่เมืองหงสา แขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.02 คะแนน) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติมากที่สุด คือ ความรู้ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.12 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน และด้านการอนุรักษ์การผลิตผ้าทอพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.09 คะแนน และด้านการวางแผนการผลิตผ้าทอ ค่าเฉลี่ย 2.73 คะแนน และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของสตรีในการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในเขตพื้นที่ เมืองหงสา แขวงไซยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ รายได้จากการผลิตผ้าทอ รายได้นอกจากการผลิตผ้าทอ ความรู้ในการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ประสบการณ์ในการทอผ้า ในขณะที่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ ชชาติพันธุ์

^{1 2 3 4} สาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรและส่งเสริมการเกษตร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่; Major of Resources Development and Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Production Maejo University, Chiang Mai
Corresponding author, e-mail: rungsun14@hotmail.com

คำสำคัญ: ทศนคติของสตรี; การผลิตผ้าทอพื้นบ้าน; สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

This research article investigates two main objectives: women's attitudes in traditional woven fabrics in the area of Hongsa district, Xayboury Province, Lao People's Democratic Republic and the factors affecting women's attitudes traditional woven fabrics in the area of Hongsa district, Xayboury Province, Lao People's Democratic Republic. The researcher used a quantitative research method and collected data through a questionnaire distributed to 184 women living in Hongsa District, Xayaboury Province, Lao People's Democratic Republic. Data were analyzed using descriptive statistics. and multiple regression analysis.

Findings showed that attitude level of women is at a moderate level (3.02 points). The highest average attitude was marketing with an average of 3.12 points, followed by the practice of traditional woven fabrics and the conservation of traditional woven fabrics had the same average of 3.09 points, and the production planning of traditional woven fabrics average of 2.73 The factor analysis correlated with the level of attitude of the traditional woven fabrics of women farmers found that 5 independent variables influence as incomes from the production of traditional fabrics, knowledge about the practice of traditional woven fabrics and experience about traditional woven fabrics, Ethnicity incomes in addition to the production of traditional woven fabrics.

Keywords: Women's Attitude; Traditional Woven Fabrics; Lao PDR

บทนำ

แม่หญิงลาวนุ่งผ้าไหมเบี่ยงแพร(หม่มสไบ)เป็นคำสุภาพที่มีมาแต่ช้านานจึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าการทอผ้าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทำที่ล้ำค่า การนำเอาผ้าทอมาใช้เพื่อเป็นเครื่องแต่งกายยังคงเป็นเอกลักษณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไปใน สปป. ลาว ซึ่งการผลิตผ้าทอก็ถือว่าเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านในหลายชุมชนโดยสะพานกลุ่มสตรี. ผ้าทอเป็นสื่อสัญลักษณ์ของคนในแต่ละชุมชน สำหรับสตรีลาวทุกคนจะต้องมีผ้าชิ้นไว้สวมใส่เพราะในเวลาไปทำงาน ไปเรียน ไปร่วมงาน ประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ สตรีลาวต้องใส่ผ้าชิ้นเพราะเป็นกฎระเบียบที่จะต้องถือปฏิบัติในทุกสำนักงานของรัฐผ้าทอมือจึงมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา และเป็นหนึ่งในวิถีชีวิตของคนลาวจนถึงปัจจุบัน

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของสินค้าโอท็อป One district one product (ODOP) ของประเทศลาว ซึ่งมีสินค้าหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 56 (136 หัวหน่วย 616

ผลิตภัณฑ์) (กรมส่งเสริมการค้า กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า, 2020) แขวงไชยบุรี ก็มีผลิตภัณฑ์ผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของสินค้าโอท็อปในแขวง เพราะมีสินค้าที่ได้รับอนุญาตทำเครื่องหมายหนึ่งเมืองหนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ ทั้งหมด 13 หัวหน่วย มี 49 ผลิตภัณฑ์สินค้าของ 13 หมู่บ้าน, 6 เมือง ในตัวแขวง ซึ่งมีสินค้าหัตถกรรม ที่เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าทอ คิดเป็นร้อยละ 30 (แผนกอุตสาหกรรมและการค้าแขวงไชยบุรี, 2020)

เมืองหงสาได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมโดดเด่นเรื่องผ้าทอพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไท ลื้อมาอย่างยาวนานผ้าทอของเมืองหงสาถูกส่งออกไปจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่น ไท นครหลวงเวียงจันทน์ และหลวงพระบาง ฯลฯ ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับอนุญาต ทำเครื่องหมายหนึ่งเมืองหนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ ทั้งหมด 2 หัวหน่วย มี 18 ผลิตภัณฑ์สินค้า (ห้องการอุตสาหกรรมและการค้าเมืองหงสา, 2020) แต่ในทางการจำหน่ายยังคงจำหน่ายอยู่ในวงแคบหรืออยู่เฉพาะกลุ่มลูกค้าเก่าที่ซื้อไปใส่เอง ฝากจำหน่าย และกลุ่มที่ซื้อไปจำหน่ายต่อ ในสถานะที่ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ราคาผ้าก็ยังไม่สามารถตั้งราคาที่สูงได้เท่าที่ควร ผ้าทอที่นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าในรูปแบบต่าง ๆ ได้รับความนิยมมากขึ้น มีการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้นส่งผลให้ผู้ทอผ้าบางส่วนกลายเป็นเพียงแรงงานรับจ้างทอมากกว่าที่จะเป็นผู้คิดค้น ถ่ายทอดและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างให้กลุ่มสตรีมีทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอส่งผลให้การผลิตผ้าทอพัฒนาทั้งด้านคุณภาพ และความสวยงามทางด้านลวดลาย คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การศึกษาถึงระดับทัศนคติ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของสตรี จึงมีความสำคัญเพื่อทำให้อาชีพทอผ้าเป็นอีกหนึ่งอาชีพสร้างรายได้ที่มั่นคงโดยสิ่งสำคัญที่สุดที่สตรีจะต้องมีความรู้เข้าใจในการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าจากผ้าทอในรูปแบบต่าง ๆ จึงจะสามารถเป็นสินค้าส่งออกต่างประเทศ และเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของสตรีในพื้นที่เมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของสตรีในการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในเขตพื้นที่เมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ สตรีที่มีการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในเขตเมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยมีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดให้คัดเลือกหมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรสตรีมากที่สุดจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเวียงแก้ว และหมู่บ้านนาแก่นคำ รวมมีประชากรทั้งหมด 340 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวนทั้งหมด 184 คน (สำนักงานอุตสาหกรรม และการค้าอาเภอหงษา, 2562) จากนั้นเทียบสัดส่วนขนาดตัวอย่างกับประชากรสตรีแต่ละหมู่บ้านเพื่อหาขนาดตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน และ (2) ทำการสุ่มตัวอย่างสตรีสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยการจับสลาก (กัลยา วาณิชบัญชา, 2548) ตามรายชื่อสตรีแต่ละหมู่บ้าน

2. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสตรีในเมืองหงษา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งดำเนินการวิจัยในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 184 คน โดยแบ่งรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี และตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของสตรีที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน โดยมีประเด็นคำถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน (1) ด้านการวางแผนการผลิตผ้าทอมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ (2) การดำเนินการผลิตผ้าทอพื้นบ้านมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ (3) ด้านการตลาดมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ และ (4) ด้านการอนุรักษ์การผลิตผ้าทอพื้นบ้านมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ ทั้งนี้ได้กำหนดให้สตรีผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Rating Scale) โดยให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด=5 มาก=4 ปานกลาง=3 น้อย=2 และน้อยที่สุด=1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของสตรีที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในพื้นที่ เมืองหงษา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยนำคะแนนที่ได้จากการประมาณค่าแบบตัวเลขจากข้อคำถามในแต่ละด้านมาคำนวณเพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดค่าเฉลี่ยทัศนคติในแต่ละระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter (กัลยา วาณิชบัญชา, 2548) ซึ่งเป็นสถิติในการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป กับตัวแปรตาม 1 ตัว (วโร เฟิงส์วีสต์, 2553) ว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีระดับความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใดโดยการวิเคราะห์ในครั้งนี้กำหนดให้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 17 ตัวแปร ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชาติพันธุ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานที่ใช้ในการทอผ้า อาชีพหลัก รายได้รวมของ

ครัวเรือน รายจากการผลิตผ้าทอ เวลาที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ แหล่งเงินทุน จำนวนทุนที่ใช้ในการทอผ้า ตำแหน่งทางสังคม การได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของหมู่บ้าน ประสบการณ์ในการทอผ้า การได้ติดต่อกงานด้านการทอผ้ากับเพื่อนบ้าน การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการทอผ้า ความรู้เกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ซึ่งจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson Correlation) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าความสัมพันธ์ (r) สูงกว่า 0.80 ที่จะทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองสูง (Multicollinearity) อันเป็นการละเมิดเงื่อนไขเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2536)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรี

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.02 คะแนน) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติมากที่สุด คือ ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.12 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน และด้านการอนุรักษ์การผลิตผ้าทอพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.09 คะแนน และด้านการวางแผนการผลิตผ้าทอ ค่าเฉลี่ย 2.73 คะแนน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ทัศนคติต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านการวางแผนการผลิตผ้าทอ	2.73	.49162	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านการดำเนินการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน	3.09	.55387	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านการตลาด	3.12	.59632	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านการอนุรักษ์การผลิตผ้าทอพื้นบ้าน	3.09	.72907	เห็นด้วยปานกลาง
รวม	3.02	.40814	เห็นด้วยปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีในเมืองหงษา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 17 ตัวแปรสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ คือ ทัศนคติต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีอยู่ร้อยละ 81.9% ($R^2 = .819$) และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่ามีทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ รายได้จากการผลิตผ้าทอ รายได้นอกจากการ

ผลิตผ้าทอ ความรู้ในการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ประสบการณ์ในการทอผ้า ในขณะที่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ ได้แก่ ชาติพันธุ์ (ตารางที่ 2) โดยสามารถวิจารณ์ผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. รายได้จากการผลิตผ้าทอ สตรีมีรายได้ในการผลิตผ้าทอเพิ่มขึ้น 10,000 บาทต่อปี จะส่งผลทำให้สตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มสูงขึ้น .611 คะแนน
2. ความรู้การผลิตผ้าทอพื้นบ้าน สตรีมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรสตรีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน เพิ่มขึ้น .044 คะแนน
3. ประสบการณ์ในการทอผ้า สตรีมีประสบการณ์ในการทอผ้าเพิ่มขึ้น 5 ปี จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรสตรีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น .010 คะแนน
4. รายได้นอกจากการผลิตผ้าทอ สตรีมีรายได้นอกจากการผลิตผ้าทอเพิ่มขึ้น 10,000 บาทต่อปี จะส่งผลให้สตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น .514 คะแนน
5. ชาติพันธุ์ สตรีมีชาติพันธุ์ ที่มีชาติพันธุ์ต่างกัน จะส่งผลให้เกษตรกรสตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่เห็นด้วยกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านลดลง .094 คะแนน

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม		
	ทัศนคติเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ของเกษตรกรสตรี		
	B	t	Sig.
1. อายุ	.000	.084	.933
2. สถานภาพ	.087	.810	.419
3. ระดับการศึกษา	-.045	-1.000	.319
4. ชาติพันธุ์	-.094	-2.029	.044*
5. อาชีพหลัก	.078	1.743	.083
6. รายได้นอกจากการผลิตผ้าทอ	5.143E-6	2.051	.042*
7. รายได้จากการผลิตผ้าทอ	6.118E-7	3.583	.000**
8. เวลาที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ	-.009	-.456	.649
9. แหล่งเงินทุน	.001	.081	.936
10. จำนวนทุนที่ใช้ในการทอผ้า	-8.275E-6	-.769	.443
11. ตำแหน่งทางสังคม	-.127	-1.072	.285
12. ประสบการณ์ในการทอผ้า	.010	2.641	.009*
13. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการทอผ้า	.004	.441	.660
14. การได้ติดต่องานด้านการทอผ้ากับเพื่อนบ้าน	.015	1.260	.209
15. การได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของหมู่บ้าน	.014	.227	.821

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม		
	ทัศนคติเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน		
	ของเกษตรกรสตรี		
	B	t	Sig.
16. การได้รับประโยชน์จากการทอผ้า	.020	.252	.801
17. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน	.044	3.470	.001**
Constant	1.777	7.176	.000**
$R^2 = .819^a$ (88.00%) $F = 19.924$ Sig. $F = .000^{**}$			

หมายเหตุ: * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีในเขตเมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อภิปรายผลการวิจัย

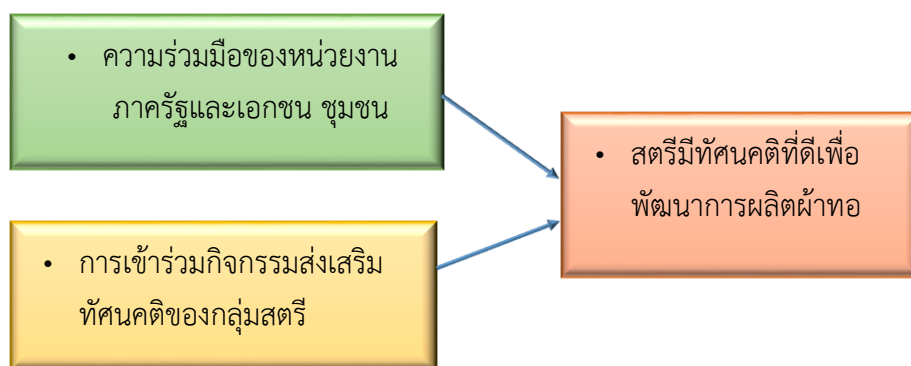
ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีในเมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สตรีกลุ่มตัวอย่างมี มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านจากการศึกษาพบว่า รายได้จากการผลิตผ้าทอ เพิ่มขึ้น 10,000 บาทต่อปี จะส่งผลทำให้สตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มสูงขึ้น .611 คะแนน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณพิริยญา อินทร์โทและคณะ (2562) พบว่า รายได้จากการจำหน่ายผ้าไหมสามารถเลี้ยงครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีรายได้ตลอดทั้งปี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รายได้นอกจากการผลิตผ้าทอ จากการศึกษาพบว่า สตรีมีรายได้จากการผลิตผ้าทอเพิ่มขึ้น 10,000 บาทต่อปี จะส่งผลให้สตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น .514 คะแนน เนื่องจากสตรีที่มีรายได้มากก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่ดีจึงมีความรู้ความเข้าใจมากต่อการประกอบอาชีพทอผ้าจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างความสนใจหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางที่ดีเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านมากขึ้นและการมีรายได้รวมในครัวเรือนเกษตรกรมากขึ้นจะมีทัศนคติต่อการถ่ายทอดนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (พุดิสสรค์ เครือคำ และคณะ, 2562) ความรู้ในการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน สตรีมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรสตรีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน เพิ่มขึ้น .044 คะแนน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศริน บางแก้ว (2556) ได้อธิบายว่าการมีความรู้ในสายงานนั้น ๆ มากขึ้นมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติทางบวกกับงานมากขึ้น ประสบการณ์ในการทอผ้า สตรีมีประสบการณ์ในการทอผ้าเพิ่มขึ้น 5 ปี จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรสตรีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านเพิ่มขึ้น .010 คะแนน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณิชาณ์ ปารมีและคณะ (2566) ได้อธิบายว่าการมี

ประสบการณ์และความรู้ในสายงานนั้น ๆ ส่งผลให้นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความเข้าใจ มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ชชาติพันธุ์ สตรีมีชาติพันธุ์ ที่มีชาติพันธุ์ต่างกัน จะส่งผลให้เกษตรกรสตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่เห็นด้วยกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้านลดลง .094 คะแนน เพราะในสังคมที่มีหลายชาติพันธุ์ดำรงชีวิตปะปนกันนั้นยากที่จะทำให้หมดทุกชนรับรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันทั้งนี้ด้วยอุปสรรคทางด้านภาษาวิถีชีวิตทางด้านสังคมอาจทำให้บางกลุ่มชาติพันธุ์มีความเข้าใจที่แตกต่างต่อทัศนคติเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน แต่สำหรับผู้คนที่ อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มักมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรม พร้อม ๆ กันไป โดยเป็น ความรู้สึกผูกพันที่ช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลและของชาติพันธุ์ และในขณะเดียวกัน ก็สามารถรู้ อารมณ์ความรู้สึกให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์นั้น นับถือศาสนาเดียวกัน หรือได้รับอิทธิพลจากกระบวนการกลมเกลียวทางสังคมแบบเดียวกัน (อมรา พงศา พิชญ์, 2537)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรีในเมืองหงษา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากบทความที่กล่าวมาในเบื้องต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มสตรีที่ทำานผลิตผ้าทอมีระดับทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอปานกลาง จึงต้องมีปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้กลุ่มสตรีมีทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอ ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพ 1

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า สตรีมีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้านอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของสตรีเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก) จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่

รายได้ นอกจากการผลิตผ้าทอ รายได้จากการผลิตผ้าทอ การได้ติดต่อกันด้านการทอผ้ากับเพื่อนบ้าน ระดับการศึกษา (มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ) จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ ชาตัพันธ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอข้อคิดเห็นบางประการอันเป็นประโยชน์กับองค์กรส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ชุมชน ในเขตเมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนารายได้จากการผลิตผ้าทอพื้นบ้านของสตรี จำเป็นต้องได้รับในการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ดังนี้

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การที่มีรายได้เพิ่มขึ้นนั้นจะทำให้สตรีมีระดับทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ดังนั้น หน่วยงานโดยเฉพาะห้องการอุตสาหกรรมและการค้า เมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรจัดทำโครงการส่งเสริมให้มีการเพิ่มรายได้มากขึ้น เช่น ส่งเสริมให้สตรีได้เข้าร่วมในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อให้ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอของเมืองหงสาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปทั้งจัดหาช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผ้าทอที่มากขึ้นให้แก่สตรีทำให้สตรีมีรายได้จากการขายผ้าทอที่มากขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่า การมีความรู้ในการผลิตผ้าทอพื้นบ้านที่เพิ่มขึ้นนั้นจะทำให้สตรีมีระดับทัศนคติที่ดีต่อการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน ดังนั้น หน่วยงานโดยเฉพาะห้องการอุตสาหกรรม การค้าและ ห้องการสหพันธ์สตรี เมืองหงสา แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรจัดทำโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอและความรู้เรื่องการตลาด เพื่อเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ห้องการอุตสาหกรรมการค้าและห้องการสหพันธ์สตรี ตลอดจนผู้นำชุมชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้เพื่อมาปรับใช้ในการผลิตแปรรูปผ้าทอทำให้สตรีมีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในชุมชนและครอบครัว

3. จากผลการวิจัยพบว่า การมีประสบการณ์มากขึ้นจะทำให้สตรีมีการมีทัศนคติที่ดีต่อกานทอผ้า ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรจัดทำโครงการส่งเสริมให้สตรีมีการทอผ้าตั้งแต่อายุน้อยเพื่อจะได้สั่งสมประสบการณ์และส่งเสริมกลุ่มสตรีที่มีประสบการณ์มาก เพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถพัฒนาการผ้าทอให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า ชาตัพันธ์มีผลต่อทัศนคติในการผลิตผ้าทอ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอโดยมุ่งเน้นไปยังกลุ่มชาตัพันธ์ที่มีการทอผ้าอยู่แล้วเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ผ้าทอดั้งเดิมเคียงคู่ไปกับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อจะเป็นการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้แก่สตรี

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการค้า กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า. (2563). รายงานประจำปี 2563. ม.ป.ท.

- กัลยา วานิชบัญญัติ. (2548). *การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แผนกอุตสาหกรรมและการค้าแขวงไซยะบุรี. (2563). *รายงานประจำปี 2563*. ม.ป.ท.
- พุฒิสรรค์ เครือคำ, ทวีชัย คำทวี และปภพ จีรัตน์. (2562). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถ่ายทอดนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของเกษตรกรชนเผ่าบนพื้นที่สูงในพื้นที่โครงการหลวง. *วารสารผลิตภัณฑ์การเกษตร*. 1(3), 69-77.
- วรรณพิริญา อินทร์โท, ชัยชาญ วงศ์สามัญ และยศ บริสุทธิ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตผ้าไหมอย่างต่อเนื่องตามความคิดเห็นของสตรี ภายใต้การสนับสนุนของ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวรัตนโกสินทร์ จังหวัดขอนแก่น. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 20* (น.1985). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 2(4), 1-15.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2536). *การวิจัยประเมินผลโครงการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- ห้องการอุตสาหกรรมและการค้าเมืองหงษา. (2563). *รายงาน*. ม.ป.ท.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2537). *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรณิชาณ์ ปารมี, จุฑาทิพย์ เฉลิมผล, อภิรัฐ บัณฑิต และรุจศิริ สัญลักษณ์. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามระบบฝึกอบรมและเยี่ยมเยียนของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในภาคเหนือตอนบน. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 11(2), 167-177.
- Taro Yamane. (1973) . *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper International.